



# Jesper Brochmands prædiken 2. søndag efter påske

## Taler

Jesper Brochmand  
Biskop

## Omstændigheder

### Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 10, vers 11-16

*Jesus sagde til pharisæerne: jeg er den gode Hyrde, den gode hyrde setter sit liv til for faarene. Men leye-svenden, og den, som ikke er hyrde, hvilken faarene ikke egentlig høre til, seer ulven komme, og forlader faarene, og flyer, og ulven griber dem, og afspreder faarene. Men leye-svenden flyer, thi hand er en leye-svend, og haver ikke omsorg for faarene. Jeg er den gode Hyrde, og kiender mine (faar) og kiendes af mine. Ligesom Faderen kiender mig, (saa) kiender jeg og Faderen, og setter mit liv til for faarene. Og jeg haver end andre faar, som ikke ere af denne stie, og den bør det mig at føre (did) og de skal høre min røst, og der skal blive een hiord, og een hyrde.*

Det er et merkeligt svar / som Martha faaer af den Herre Jesu / der hun beklager for ham / at hendes søster Maria ikke bekymrede sig med husets gierning / men gav allene agt paa Jesu tale / settendes sig hos Jesu fødder. Herre / siger Martha / skiøtter du intet derom / at min søster lader mig tiene allene? Hvor paa hun faar af den Herre Jesu dette svar: Martha/ Martha / du bekymrer dig / og forstyrres med mange ting / men eet er fornøden. Maria haver udvalt den gode part / som ikke skal tages fra hende Luc. 10/39.rc.

Giver agt paa ordene / I christne Guds børn / og dem med tilbørlig fliid betænker og betragter. Hvad synes eder? Monne her ikke findes i verden alt for mange / som sig bekymre og forstyrre med mange ting? Naar Herren byder til det aandelige og evige bryllup / og siger ved sine tienere / Matth. 22/4. Rc. See / jeg haver bereedt mit maaltid / alting er rede: kommer til bryllup. Hvor mange findes der / naar saadant ankiøbmandskab / og ved saadan og andre verdslige

handtering hindres? Hvor mangelen hører Guds ord med flid / og annammer det med glæde / og kommer siden hen til denne verdens omhyggelighed / til riigdom / til vellyst / hvor af ordet qvæles / og bærer ingen frugt. Hvad er dog alt saadant / som menniskan legger sig saa meget efter / andet / end at bekymre og forstyrre sig selv? Saa siger Guds Aand ved St. Povel I. Tim. 6/9. 10. De som ville være for meget omhyggelige for denne verden / og blive rige / de falde i fristelsen og i snaren / og mange daarlige og skadelige begieringer / hvilke som nedsynke menniskan i ødeleggelse og fordervelse. Thi gierigheden er en rod til alt ont / til hvilken / nogle som havde lyst / fore vild fra troen / og plagede sig selv med mange smerter. Imod alt saadant at afvende setter Jesus Christus dette : een ting er fornøden.

Hvad monne denne eene ting være / som er saa gandske fornøden? Det lærer Jesus Christus i det hand siger: at Maria / som slog al verden af hierte og tanke / vendte sin siel og sit hierte allene hen til Jesum Christum. Giver agt paa Jesu tale: skatter alt det i verden er for idel forfængelighed / at regne imod Jesum Christum / og hans hellige ord og tale. Hvorfor Maria ogsaa hører af denne Herre Christo Jesu: Maria haver udvalt den gode part / som ikke skal tages fra hende. Naar døden kommer / og du maat høre af Herrens mund: i denne nat skal din siel tages fra dig: hvad haver du af alt det som er i verden / i hvadsomhelst det kand være? Maa du ikke da bekiende / sandt at være det som St. Povel haver sagt I. Tim. 6/7. Vi have intet indført i verden / saa det er aabenbare / at vi ey skulle udføre noget. Men naar alt dette / som i verden er / slaar feyl i døden / og forlader menniskan: saa er der ingen ting der kand hielpe, uden den Herre Jesus: hand er den eene fornøden ting / hvilken hvo der udveller / hand haver udvalt den beste part. See til Job: der af verden forlader ham / da bliver Jesus som den beste part tilbage. Thi der Jobs gods / børn / helbrede var borte / hustru og venner undfaldt ham : da er dette hans trøst / som blev tilbage / der alting undvigede: jeg veed at min Frelsere lever. See / der alting i verden slaar S. Stephan feyl / da bliver dette ham tilbage som det eeneste gode: see / jeg seer himmelen aaben / og Jesum Christum staae hos Guds høyre haand.

Du da som vilt holde og have dette eeneste gode / som er den beste og tryggeste part / som der er til: du skalt holde Jesum allene for den rette og gode Hyrde. Du skalt betænke / hvad det er for elendighed / at faae i steden for en god hyrde / leye-svenne. Du skalt saa lunge du lever der paa med største flid uden ophold arbeide / at du kandst leve og døe et af denne gode hyrdes sande og salige faar.

Disse tre stykker andrager her Jesus. Hand begynder af den gode hyrde / og beviser / at hand er den / som du kandst og bør at holde for den gode Hyrde. Jeg / siger Jesus / er en god Hyrde: en god hyrde setter sit liv til for faarene.

Triner her frem I Guds børn / og bekiender eder at være af eder selv vanvittige faar. Siger: vi vide ikke af os selv / hvad vi skulle gjøre at vi kunde faae salighed. Men vi vide dog hvor vi ville gaae hen / vi ville forføye os til den gode Hyrde / Jesum Christum / hand skal undervise os eenfoldige og vanvittige mennesker / om alt hvis vi have fornøden at vide / at vi kunde faae det evige liv. Thi saa finde vi skreven om vor gode Hyrde Jesu Joh. I / 18. Ingen haver nogen tiid seet Gud: den eenbaarne Søn / som er i Faderens skiød / haver aabenbaret os det. Monne denne gode Hyrde ville aabenbare alle taabelige mennesker / og eenfoldige faar sin villie? Siger hand ikke til sine disciple Marc. 16/15. Gaaer ud over al verden / og prediker evangelium for alle creatur: er dette ikke S. Povels vidnesbyrd om denne gode Hyrde I. Tim. 2/3.4. Det er got og behageligt for Gud vor Frelsere / at alle mennesker skulle blive salige / og komme til sandheds bekiendelse. Ingen sige: jeg er saa meget ubeqvem til at fatte og forstaae Guds riges høye hemmelighed: jeg befrygter at jeg for saadan min grovheds skyld / ikke skal kunde komme i Guds salige villies kundskab. See her er en Hyrde / hand er saa god / at hand veed raad mod saadan din taabelighed og vanvittighed. Agt hvad han siger i evangelio / der hand saaledes taler til sin himmelske Fader Matth. II/25.26. Jeg priser dig Fader Herre over himmel og jord / at du haver skiult dette for de vise og kloge / og aabenbaret det for de umyndige: ja Fader / thi det var saa behageligt for dig.

Hvis saa er / at du est saa svagt et faar / at du ikke finder kraft og styrke i dig til at tænke / tale eller gjøre noget som got er: see / her er den gode Hyrde Jesus: hand er saa god / at hand vil give dig selv den naade / uden hvilken hand veed / du kandst intet got tænke / tale eller gjøre; thi hand er den Hyrde /hvilken Herren hos propheten Ezech. C. 34. 10, saaledes beskriver: jeg vil forbinde det beenbrudne / styrke det svage. See / est du et beenbrudet faar / som ikke kand for skrøbeligheds skyld vandre paa de hellige retferdighedsens veye: see / Jesus den gode Hyrde vil med sine faar / og med sit blod læge dig / og give dig kraft til at tiene Gud i hellighed og retferdighed. Er det ogsaa saa / at du som et vildfarende faar kommer igien paa de vrang veye / og farer fort paa de syndige stier: see / her er Hyrden Jesus / som vil opsøge dig igien / og føre dig paa sandheds og saligheds veye. Thi saaledes haver Jesus beskrevet sin fliid til at opsøge dig / naar du som et vildfarende faar bliver af dievelen / verden / dit

syndige kiød / ført paa vrangveje. Der pharisæerne og skriftkløge fortrøde / at Jesus annammede syndere / da taledes hand til dem denne lignelse og sagde Luc. 15/ I. rc.

Hvilket menneske er iblant eder / som haver hundrede faar / og dersom hand haver mistet af dem / at hand da ikke forlader de ni og halvfemtesindstive i ørken / og gaar bort efter det som blev borte / indtil hand det finder: og naar hand haver det fundet / legger hand det paa sine skuldre med glæde. Og naar hand kommer hjem / kalder hand sine venner og naboer sammen / og siger til dem: glæder eder med mig / thi jeg haver fundet mit faar / som var fortabt. Mene I ikke / at Christus som den rette sielens Hyrde / med langt større flid / søger efter eder / end nogen legemlig hyrde / efter sit fortabte faar? At I derpaa ikke skulle tvivle / setter eders Jesus strax hos lignelsen: jeg siger eder / saa skal der være glæde i himmelen over een syndere / som omvender sig / mere end over ni og halvfemtesindstive / hvilke der ikke have omvendelse behov.

Frygter eder ikke heller / I christne / at I som vanmægtige faar / ikke skulde kunde bestaae imod de grumme ulve, I have at kæmpe med / som er synden / døden / verden / helvede. Her er den gode Hyrde Jesus / hand er mægtig til at redde eder. Saaledes fryder sig David i denne Hyrdes magt imod al modstand Psal. 23 / I.rc. Herren er min Hyrde i mørkhedsens dal / frygtede jeg ingen ulykke; thi du Herre est hos mig / din kiep og din stav trøster mig. I lige maade trodser den / dievelen / helvede / sigende af propheten hvor er din braad? Men Gud være tak / som giver os seyer formedelst vor Herre Jesum Christum I. Cor. 15/55.57.

Men paa det du Guds barn / ikke skal tænke / at Jesus er vel en god Hyrde: dog veedst du ikke / om han vil være dig en god Hyrde. Hør hvad Jesus her til svarer dig: en god hyrde setter sit liv til for faarene.

Kommer her frem alle mennesker som levet have / som endnu leve / som herefter leve skulle / og giver agt paa / om eders Hyrde / den Herre Jesus / haver sat sit liv til for eder alle. Monne ikke eders Hyrde / som er en ret god hyrde / have lagt eder paa sine skuldre / som den gode hyrde gjorde / der fandt sit fortabte faar / og har det til huus paa sine skuldre med glæde? Staar der ikke hos propheten Esaiam C. 43. 24, at eders Hyrde bruger disse ord: du komst mig til at tiene i dine synder / og du gjorde mig umage med dine misgierninger. Siger ikke den Guds mand St. Hans om eders Frelsere Jesu? See det Guds Lam / som bær verden synder. Er dette ikke den hellige apostels St. Povels ord 2. Cor. 5. 21,

om eders gode Hyrde Jesu: den som ikke vidste af synd / den haver Gud gjort til synd for os / paa det vi skulde være Guds retferdighed i ham.

Hvad synes eder nu? Haver ikke denne Hyrde retteligen lagt eder / som vildfarende faar / paa sine skuldre? Hvad tykkes eder / at I have været eders Hyrde for en besverlig byrde / der hand havde paa sig taget alle eders synder? Beskuer deres Jesum / hvorledes / der hand nu haver paataget eders synders byrde / hans siel er bleven bedrøvet indtil døden. Seer / hvorledes denne eders Hyrde falder ned paa sit ansigt paa jorden / og saaledes kæmpes med Guds vrede / at hans sved bliver som blodsdraaber / og falde paa jorden. Giver agt paa / hvorledes de spotte ham i ansigtet / flaae ham / bespotte ham. Merker hvorledes de føre eders Hyrde Jesum af hans klæder: hvorledes de fra top og til taa ham hudflette: hvorledes de flette torne-krone / og sette paa hans hoved: hvorledes de spotteligen faae ham rør i haande: hvorledes de føre ham op paa det forbandede korsens træ: hvorledes de henge ham imellem tvende røvere: hvorledes hans smerte / af Guds vredes grumhed / og helvedes angst / bliver saa stor / at hans raaber og siger: min Gud/ min Gud/ hvi haver du forladt mig. Seer / hvorledes hand omsider / raaber med stor røst / og udgiver sin aand.

Hvad ville I nu sige / I gode Guds børn? Monne ikke eders Jesus med al tilbørlig sandhed kunde sige om sig / at hand / som en god Hyrde / lader sit liv for faarene? Hvad ville I nu tvivle paa / at Gud med alt det / som kand være eder til salighed fornøden / jo skal komme eder til raad / redning og undskyldning. Tænker paa det eders Gud haver ladet eder sige ved St. Povel Rom. 8. 31. 32, brugende disse ord: hvad ville vi da sige? Er Gud med os / hvor kand da være imod os? Hvilken som og ikke svarede sin egen Søn / men gav ham hen for os alle : hvorledes skulde hand ikke ogsaa naadeligen give os alle ting med ham. Kommer her synd / da gaaer til denne Hyrde / og siger: see det Guds Lam / som bær verdens synder. Kommer her samvittigheds ansigt og banghed / da føyer eder til denne Hyrde / og taler saaledes til eders siel: hvad vilt du min siel bedrøve dig? Hvad vilt du mit hierte fortvivle? See / her er Jesus / den sande Gud / som er større end vort hierte. Vil loven fordømme dig: hold dig til denne Hyrde / som haver sat livet til for dig / og siig med St. Povel: hvo vil fordømme? Christus er her / som er død. Vil døden forferde dig / siig: dersom jeg vandrer i dødsens mørke dal / frygter jeg ingen ulykke; Thi du Herre Jesu est hos mig. Vil helvede og dievelen overfalde dig / siig: helvede / hvor er din braad? Jeg takker Gud / som giver seyervinding ved Jesum Christum.

Eftersom I nu vide / hvad gode og gavn I have i liv og død / af eders gode Hyrde Jesu Christo: saa giver agt paa / hvad elendighed er det / i steden for den gode Hyrde at faae leye-svenne. Betragter gudeligen / hvad for advarsel eders gode Hyrde her om gjør til eder / sigende: men en leye-svend / som ikke er hyrde / hvilken faarene ikke hører til / seer ulven komme / og forlader faarene og flyer / og ulven griber og adspredter faarene: men leye-svennen flyer / thi hand er en leye-svend / og agter faarene intet.

Hvo monne disse leye-svenne være? Alle I som antage det hellige Guds ords tienestes embede / og ikke selv have lert det I skulle lære andre / I ere leye-svenne; thi I lade eder leye til det / som uduelige og unyttige tienere / som I aldrig have lert. Saa siger Herren hos Esa. C. 56/II. De ere hyrder / som ikke kunde have forstand. Alle I ogsaa / som vel vide hvad I skulle lære andre / og dog alligevel / lade eder kalde til hellige Guds ords tienestes embede / i anden agt og mening / end at I ville søge Guds ære / eders / og eders tilhøreres salighed / I ere leye-svenne. Thi I lader eder af verdens ære / og at egen nytte og fordeel / leye til at betiene det hellige Guds ords embede. Hører hvad klagemaal Herren fører over saadanne Leye-svenne hos propheten Ezech. C. 34/ 8.rc. Hører Herrens ord I hyrder? Saa sagde den Herre / Herre: saa sandt jeg lever / saa skal det ikke gaae ustraffet af / at hyrderne føde sig selv / og ikke føde mine faar. See / jeg vil til hyrderne / og vil kræve mine faar af deres hænder / og jeg vil gjøre det til en ende med dem / at de ikke skulle mere føde sig selv. I udi ligemaade, som see igiennem fingre med synd og last / og ikke straffe saadant / enten af I kunde beholde de stores gunst / hvis misgierninger I ikke straffe / eller og fordi at I kunde have fordeel af dem / som I see igiennem fingre med: vidner at I og ere Leye-svenne. Saa siger til eder Herre hos propheten Ezech. 13/18. Rc. Vee eder / som sye puder under armene paa mit folk / for en haandfuld byg / og en mundfuld brøds skyld / at myrde siele som ikke skulde døe og dømme siele til livet / som ikke skulle leve / i det I lyve for mit folk. Hvad skade monne saadanne Leye-svenne tilføre menniskene? Det lærer Christus / der hand siger: naar leye-svenden seer ulven komme / flyer hand / og ulven griber og adspredter faarene?

Hvor er denne ulv / som faarene angriber? Her er vildfarelse i lærdom / som er meget skiendig og skadelig ulv / der kand forderve et menniske baade paa legem og siel. Hør hvad St. Povel 2. Tim. 2. 17, siger om den vrang lærdoms giftige bid: de vanhelliges forfengelige lærdom æder om sig som død kiød. Agter hver / hvad for en giftig ulvetand der er i den falske lærdom: hvor den kommer

ind i hiertet / da lader den ikke af at æde omkring sig / indtil et menneske paa legem og siel i grund er fordervet. Hvorledes skulde den leye-svend kunde bestaae imod denne glubende falske lærdoms ulv, som selv ikke er i Guds ord saa grundet / at hand veed hvad hand skal troe selv og lære andre til salighed, meget mindre er saa mægtig i den hellige skrift / at hand veed og kand stoppe munden paa dem / som sette sig op imod sandhed.

Takke I derfor Gud / som af Guds naade have saadanne hyrder og retsindige Guds ords tienere / som man kand tilbørligen give denne St. Povels berømmelse Tit. 1/9. En Guds ords tienere skal blive ved det ord / som vist er til lærdommen / at hand kand være mægtig til / baade at formane formedelst den sande lærdom / saa og at overvinde dem som imodsige. Her er endnu en anden ulv / som angriber de aandelige Christi faar / som er / synd og last. Thi vi vide / at end og de frommeste kand falde og forsee sig. Tvivlede ikke Moses paa Herrens løfte / der hand slog to gange paa klippen? Falder ikke David hen i utugt / mandslet / hovmod? Forsværer ikke St. Peder sin Herre Jesum? Forlade ikke alle disciplene Christum / der hand bindes? Og hvo er der af de allerhelligste, som jo maa bekiende af egen forfarenhed / sandt at være det som David siger i Psalmen 32/6. Alle helgene skulle bede til dig om syndernes forladelse.

Naar nu synden, den grumme ulv/anfalder et Jesu Christi faar / hvor skal formode sig / at den ene Leye-svend / som søger intet andet end sin egen fordeel / skal arbeide der paa med mødsømmelighed / at hand kand drage saaret af ulvens / det er syndens strube. Siger ikke Herren om saadanne Leye-svenne hos Ezch. C. 13.18.rc, at de nye puder under menneskens arme; forringe synden; gjøre hver efter hvert hoved; tale mennesken efter munden / og sige det som menneskene gierne vil høre. Beklager ikke Herren / at saadanne leye-svenne / som søge ikke faarenes salighed / men deres egen nytte og gavn / dømme den til livet / som er skyldig til døden: og sige der at være fred / hvor der er ingen fred / Jerem. C. 8/11.

O hvad er der en stor ulyksalighed, hvor saadanne leye-svenne findes; thi hvor kand synderen kome paa de sande og salige veye / naar der er ingen som vil understaae sig til / med aandelig mod og mands hierte at tale imod synden. Havde ikke David omkommet i hans synder / dersom Nathan ikke havde kommet til ham / og sagt til ham: du est dødsens barn? Hvad skade havde Achab der af / at de fire hundrede prester taledes som Achab vilde have det sagt. Thi der hand spurde dem ad og sagde: skal jeg drage op til striid imod Ramoth

Gilead? Da sagde de: drag hen op; thi Herren skal give det i kongens hænder.  
Rostede det ikke Achabs liv? Blev hand ikke død i striden / og ynkelig omkom?

Hvad tykkes eder nu? Monne det ikke være en overmaade Guds gave / hvor  
man hæver saadanne Guds ords tienere / som forholde sig efter denne Herrens  
advarsel hos Esa. C. 58/1. Raab høyt / spar ikke / opløft din røst som en basune  
/ og kundgør mit folk deres overtrædelse / og Jakobs huus deres synder. Her er  
endnu en ulv tilbage som pleyer at angribe Christi faar / som er forfølgelse.  
Hvad for en ulv var Achab og Jezebel? Maatte ikke den Guds mand og Jesu  
Christi faar Elias prophete / sørgeligen sige om den ynkelige tilstand paa de  
tider? Herre / de have nedbrudt dine altere, og ihjelslaaet dine propheter med  
sverd / og jeg er allene overbleven / og de staae efter min siel 1. Kong. 19/14.  
Hvad for en ulv var Manasses? Udøste hand ikke saa meget uskyldigt blod / at  
alle gaderne i Jerusalem fløde her og der med blod 2. Kong. 21/16. Hvad for en  
ulv var Herodes? Lod hand ikke dræbe Jakobum med sverd? Lod hand ikke  
kaste Peder i fængsel / at hand i ligemaade vilde aflive ham? A. G. 12/2. Rc.  
Naar saadanne ulve / som ere grumme Guds menigheds forfølgere / opstaae:  
monne da leye-svenne blive bestandige? Christus siger: at naar de see ulven  
komme / da flye de / og forlade faarene / og agte intet om dem / og ulven griber  
faarene / og adspreder dem.

Hvor skulde den sette livet til for faarene / som søger ikke faarenes velferd, men  
sin egen velferd? Hvorledes skulde den gaae i dødskamp med ulven / som ikke  
lenger elsker faarene / end her er uld og melk / gode og gavn at forvente af  
faarene? Saadant have I leye-svenne ikke lert af den rette sielens Hyrde Jesu  
Christo. I vide jo / at der de baste og binde Jesum Christum / da tænker hand  
intet paa sit liv at frie og frelse: men der paa arbejder hand allene / hvorledes  
hand kand udrive / og udredde faarene / sine disciple / af disse grumme ulves  
struber og kløer. Sagde hand ikke til fienderne Joh. 18/8.9: Jeg er den I leede  
efter: men lader disse gaae / paa det at det ord skulde fuldkommes / hvilket  
hand havde sagt: jeg mistede ingen af dem som du haver givet mig. Monne ikke  
alle sande og salige Guds ords tienere have været paa samme maade sindet? Saa  
siger St. Povel om sig selv / talende til de Corinthen 2. Ep. 12/15. Jeg er villig til  
at anvende paa eder mit liv / uanseet jeg af eder ringe elskes. Dette er de rette  
hyrder art / intet at agte om sit eget liv / intet at søge sit eget gavn: men med alt  
deres arbeid der hensee / at man kand føre faarene til salighed / skulde man end  
der paa liv og blod anvende. Seer med hvad iver St. Povel taler til bisperne og  
Guds ords tienere i Epheso / der hand nu vil skilles fra dem / A. G. 20/28.rc.



Giver agt / siger St. Povel / paa eder selv og paa den gandske hiord / iblant hvilken den Hellig Aand haver sat eder til bisper at føde Guds menighed / hvilken hand forhvervede formedelst sit eget blod. Thi jeg veed at der skulle indkomme svare ulve iblant eder efter min bortgang / som ikke skulle spare hiorden. Monne ikke da det folk være et saligt folk / som have saadanne hyrder? Men o ulyksalige ere de som have leye-svenne / hvilke naar de see ulven / tyrannen og forfølgeren komme / at de da flye / og ikke ere omhyggelige / hvor det gaar med de arme og elendige faar; thi faarene høre dem ikke til.

Hvad er det / at faarene ikke høre leye-svennen til? Den giver i gierningen tilkiende / at faarene høre ham ikke til / den som ikke saa siger i sit hierte: see / dette menneske / som nu ved forfølgelse stikker i største salighedsens fare / hand er ved Jesu blod igienkiøbt / og hand er mig overantvordet af Gud / at jeg skal tage vare paa hans siel og salighed: hvis hand omkommer for min flugtes eller forsømmelses skyld / da skal min siel det igien paa dommens dag undgielde. Thi saa haver Heren den evige Gud sagt Ezech. 33/7.rc. Du Menniskens Søn / jeg haver sat dig til en vegtere over Israels huus / og du skalt høre ord af min mund / og advare dem paa mine vegne: naar jeg siger til den ugudelige: du skalt visseligen døe / og du taler ikke at den ugudelige varer sig fra sin vey: da skal den ugudelige døe i sin ugudelighed / men jeg vil kræve hans blod af din haand.

Du ogsaa / som ikke haver dine tilhørere saa kier / at du heller vilt sette liv og velferd til / end at de, som af Gud ere dig betroede at forestaae skulde noget tilkomme: du giver der med tilkiende / at faarene ikke ere dine. Saaledes var ikke Moses fundet / hvilken paa det hand kunde bevise / at hand var en god hyrde / og ikke en leye-svend / som faarene intet vedkom: da havde hand Israeliterne / sine faar / saa kier / at hand vilde heller selv omkomme / end dem skulde noget tilslaaes. Thi saa taler hand til Herren / der hand for deres overtrædelsers skyld / vilde dem ødelegge 2. Mos. 32/33. Om du vilt ikke forlade dem deres synder / da slet mig ud af den bog som du haver skrevet mig i. Hvad ville vi sige om St. Povel?

Hand gav ret tilkiende / at faarene hørde ham til. Thi saadan en omhyggelighed havde hand for sine tilbetroede tilhørere / at hand siger / at aldrig syndede nogen af dem / at hand jo fandt saadan en smerte / som en gloendes ild / i sit hierte. Hvo / siger apostelen til de Corinther 2. Ep. II.29, er iblant eder skrøbelig / og jeg bliver ikke skrøbelig / og jeg bliver ikke brendes? Hvad tykkes eder? Gav da ikke St. Povel ret inderligen og af hiertet tilkiende / at faarene ham

tilhørde / der hand gjør denne tale til sin Gud / i brevet til de Romere C. 9/  
1.2.3. Jeg siger sandhed i Christo / jeg lyver ikke / saa min samvittighed vidner  
med mig i den Hellig Aand / at jeg haver en stor sorrig / og en uafsladelig smerte  
i mit hierte. Thi jeg vilde ønske selv / at være en forbandet ting fra Christo / for  
mine brødre som ere mine slegtninge efter kiødet. Speiler eder her I Guds ords  
tienere / og gaar ind i eders hierter og randsager / om I ere saa sindede som  
Moses / som Paulus.

Hvis I bekiende saadan hiertelag til eders tilhørere / at aldrig blive de skrøbelige  
/ at I jo blive skrøbelige / aldrig blive de forargede / I jo finde ild og bryde / og  
største smerte i eders hierter: see / da ere I rette hyrder; men hvis I saadant ikke  
finde i hu og hierte / da ere I leye-svenne / og faarene høre eder ikke til. Lader os  
nu gaae fra leye-svennene til faarene / og med fliid anmerke / hvorledes de sande  
og salige Jesu Christi faar beskrives / paa det vi kunde lære at kiende / om vi ere  
af de retsindige Jesu faar. Saa siger den Herre Jesus: jeg er en god Hyrde: og  
kiender mine / og kiendes af mine. Det er det rette kiendemærke paa et sandt og  
saligt Jesu Christi faar / at hand ingen anden vil kiende til hielp / til raad / til  
redning / til salighed / end Jesum Christum.

Saa beviser David sig ret at kiende Jesum Christum for en god Hyrde / der hand  
siger og syngre i Psalm. 23/ 1.2.3. Herren er min Hyrde / mig skal intet fattes:  
hand føder mig paa en grøn eng / og leder mig til fersk vand. Hand vederqveger  
min skyld. Om jeg end vandrede i mørkhedsens dal / frygter jeg ingen ulykke /  
thi du est hos mig / din kiekp og stav trøster mig. Saa giver St. Povel tilkiende / at  
hand holder Jesum for den gode Hyrde / og retteligen kiender ham / der hand  
adspørger af Christo / om hand og de andre apostle vilde afvige fra Christo /  
som nogle af disciplene havde gjort: Herre / siger Peder / hvem skulle vi gaa hen  
til? Du haver det evige livs ord: og vi have troet og forstaaet / at du est Christus  
den levende Guds Søn Joh. 6/68. Saa antager og St. Povel Jesum for den gode  
Hyrde / og lader hver vide at hand kiender ham / der hand siger til de Corinther  
I. Ep. 2/2. Jeg vil intet andet vide end Jesum Christum den korsfeste.

I da / som ville være Jesu Christi faar / og have det ord og den berømmelse i  
sandhed / at I kiende Jesum: I skulle intet andet vide / eller vide ville til salighed  
end Jesum Christum. I skulle sige med St. Povel I. Cor. 1/30. Jesus Christus er  
bleven os af Gud / til viisdom / retferdighed / helliggiørelse / og gienløsning. I  
skulle sige med St. Peder i Apostl. Giern. C. 4/12. Der er intet navn given under  
himmelen menniskene / i hvilket man bør at blive salig / uden allene i Jesu  
navn. Hvo saaledes i hu og hierte / med stadig tro og tillid / anseer Jesum / hand

kiender ret Jesum / og ham skal Jesus kiende igien. Thi saa siger i vort evangelio  
Jesús: jeg er en god Hyrde / og kiender mine / og kiendes af mine.

Hvad er det da / at Jesus som en god Hyrde / kiender eder? Merker paa ordene /  
thi de inde holde baade trøst og underviisning. Hvad kand være trøsteligere /  
end at Jesus saaledes kiender dig / at hand veed din svaghed / og vil have  
medlidenhed med din svaghed / som med et skrøbeligt faar. Dette foreholder  
David sin siel til trøst i Psalmen 103. 13. 14, der hand siger: ligesom en fader  
forbarmer sig over børn / saa forbarmer sig Herren over dem som ham frygte.  
Thi hand kiender vor skabning / hand tænker der paa at vi ere støv. Her ved  
trøster sig og St. Peder / der Jesus tre gange spørger ham ad / om hand elsker  
Jesum / thi Peder giver til svar: Herre/ du veedst det / og kiender alting Joh.  
21/15.rc. Peder havde været for meget modig i hans svar / der hand tilforn  
havde sagt Matth. 26/23. Herre / dersom end alle ville forarge sig paa dig / saa  
vil jeg dog ikke forarge mig paa dig / og Luc. 22, 33: Jeg er bereed at gaae med  
dig baade i fængsel og døden. Nu hand spørges af Christo / om hand elsker  
Christum / da er det hans trøst / at Jesus kiender best, hvad Peder formaaer og  
forlader sig alt got til Jesum / som til en god Hyrde / der veed vel at omgaaes  
med de svage faar.

Men Jesus kiender dig ikke allene i saa maade / at hand veed din svaghed / og vil  
som til en god Hyrde have medlidenhed med den: men hand endogsaa saaledes  
kiender dig / at saa lenge du holder dig til ham / som til den rette Hyrde / da vil  
hand aldrig forlade dig / men vil saaledes hanthæve og forsvare dig / at hverken  
død eller dievel skal formaae sig noget imod dig. Det vidner Christus selv /  
sigende i evangelio hos Johannem i dette selvsamme Capitel: de som ere mine  
faar / høre min røst / og jeg kiender dem / og de efterfølge mig / og jeg giver  
dem det evige liv / og de skulle ikke forfares evindeligen / og ingen skal rive dem  
af min haand. Her i fryder sig St. Povel imod alle fiender / aandelige og  
legemlige / synlige og usynlige / brugende disse ord Rom. 8/35.rc. Hvo vil skille  
os fra Christi kierlighed? Trængsel eller angst / eller forfølgelse / eller hunger /  
eller nøgenhed / eller fare eller sverd? I alle disse ting overvinde vi ved ham / som  
os elske. Thi jeg er vis paa / at hverken død eller liv / ey heller engle / ey heller  
fyrstedømme / ey heller magt / ey heller de nærværende / ey heller de  
tilkommende: ey heller det høye / ey heller det dybe / ey heller noget andet  
creatur / skal kunde skille os fra Guds kierlighed som er i Christo Jesu vor  
Herre.

Men ligerviis som denne gode Hyrde Jesus / der med er os til største trøst / at hand kiender os: saa bør dette selvsamme at være os til underviisning og advarsel / at vi skulle vare os fra grove synder. Thi denne Hyrde kiender ingen for sine faar / uden dem allene / som vogte og vare sig fra grove syndens gierninger / og ikke lade synden have herredømme i deres legemer. Siger ikke saa Jesus Christus til eder i evangelio hos Matthæum C. 7/22.23. Der skulle mange sige til mig paa den dag / Herre / Herre / have vi ikke propheteret i dit navn? Og have vi ikke uddrevet dievle i dit navn? Og have vi ikke giort mange kraftige gierninger i dit navn? Og da vil jeg bekiende for dem: jeg kiender eder aldrig: viger alle fra mig / som giøre uret. Er dette ikke St. Povel's ord i samme mening til Timotheum 2. Ep. 2/19. Guds grundvold staaer fast som haver denne besegling: Herren kiender sine: og hver den som nevner Christi navn / hand træde fra uretfærdighed.

Paa det nu hver Guds barn disbedre og grundeligere kand fatte og forstaae / hvorledes den rette Hyrde Christus elskes af sine faar / da legger Christus til: Jeg kiender mine / og kiendes af mine / ligesom min Fader kiender mig / og jeg kiender Faderen.

Hvad monne disse ord betyde? Monne nogen saa fuldkommeligen kiende Jesum / som Jesus kiender Faderen / og Faderen kiender Jesum? Siger ikke St. Hans i evangelio C. 1/18. Ingen haver nogen tiid seet Gud: den eenbaarne Søn / som er i Faderens skiød / haver fortættet os det. Siger ikke St. Povel til de Corinther I. Ep. 13/12. Vi see Gud i dette liv i et speil / i en mørk tale / men efter dette liv skulle vi see Gud ansigt til ansigt: nu kiende vi Gud og de guddommelige ting i stykke viis / men da skulle vi kiende ligesom vi ere kiendte.

Hvad er det da at Jesu faar kiende Jesum / ligesom Jesus kiender Faderen og Faderen kiender Jesum? Det være langt fra / at Jesus skulde vilde lære at nogen skulde saa fuldkommenligen kiende Jesum / som Jesus kiender Faderen: men det vil Jesus give tilkiende / at paa den maade og maneer kiende de retsindige faar deres Hyrde Jesum / som Jesus kiender Faderen / og Faderen kiender Jesum.

Hvorledes kiender Jesus Faderen / og Faderen Jesum? Saaledes kiender Jesus Faderen / at hand er villig til at giøre sin Faders villie. Saa siger jo Jesus i evangelio Joh. 6/38. Jeg er kommen ned af himmelen / ikke at jeg skal giøre min villie / men min Faders villie / som mig udsendte. Sagde ikke den Herre Jesus i

sin pines tiid Matth. 26/42. Fader / er det mueligt / da tag denne kalk fra mig: dog skee ikke min / men din villie. Faderen her imod kiender ogsaa saaledes Jesum / at alt hvad Jesus vil / det giør Faderen. Er ikke dette Christi egne ord / der hand vilde opvekke Lazarum fra de døde: Fader / jeg takker dig / at du haver hørt mig / men jeg vidste at du hører mig altid: dog for folkes skyld / som staa her omkring / sagde jeg det / at de skulle troe / at du haver udsendt mig.

Paa samme maade og maneer kiende de retsindige Guds børn og sande Jesu Christi faar den Herre Jesum deres Hyrde: de ere altid villige til at efterkomme Jesu Christi villie og befaling. Thi dette vidnesbyrd giver jo Jesus dem selv Joh. 10.27, sigendes: De som ere mine faar / de høre min røst / og jeg kiender dem / og de følge mig efter. De retsindige Christi faar ere ogsaa forsikrede paa / at alt hvad de ville have / som dem kand være saligt / det vil deres Hyrde Jesus give dem. Saa siger David i Psal. 23, I. Herren er min Hyrde / mig skal intet fattes. Saa siger eders Hyrde Jesus i evangelio Luc. II, 13. Dersom / som ere onde / kunde give eders børn gode gaver / hvor meget mere skal min himmelske Fader give alle dem / som bede ham der om / den Hellig Aand.

Saa siger den Guds mand St. Povel / som et retsindigt Christi faar: Jeg veed intet creatur kand skille mig fra den Guds kierlighed / som er i Jesu Christo vor Herre. Og ligerviis som Jesus Christus den gode Hyrde haver sat livet til for sine faar / saa skulle vi ogsaa være villig til at lide alting / endogsaa døden for Jesu Christi skyld. Saa var den gode Paulus sindet: thi der den prophete Agabus tager Pauli belte / og siger: dette siger den Hellig Aand: den mand / som dette belte hører til / skulle Jøderne binde i Jerusalem / og antvorde ham hen i hedningernes hænder; hvor til Paulus svarer / der menigheden bad ham med grædende taare / at hand skulde ikke drage til Jerusalem: hvad giøre I / siger Paulus / i det at I græde og plage mit hierte? Thi jeg er rede ikke alleniste for den Herres Jesu navns skyld A. G. 21, II.rc. Det er ogsaa alle retsindige Jesu Christi faars art og egenskab / saa inderligen efter Jesu exempel at de elske sine med-christne / at de end og med liv og blod / om fornødenhed det udkræver / ville dem tiene: thi saa lærer her om Guds mand S. Hans I. Ep. 3/16. Derpaa have vi at kiende Guds kierlighed / at Jesus lod sit liv for os / at vi ere skyldige til at lade livet for brødrene.

Nu kommer den Herre Christus og underviser os hvo de ere / som høre til hans faaresti / som hans rette og sande faar. Saa siger Jesus: Jeg haver end andre faar / de ere ikke af denne stie / og de samme skal jeg føre hid / og de skulle høre min røst / og der skal blive een hiord og een Hyrde.

Agter her / hvilken en mægtig hyrde Jesus er / og hvor viit hans faarestie sig strekker. Her ere tvende slags faar / som høre til den Herres Jesu Christi faarestie. Her ere Jøderne / for hvilke Jesus i egen person predikede / iblant hvilke hand selv gjorde mirakler / iblant hvilke hand blev dødet og dræbt: dette er det første slags Jesu Christi faar. Hører hvad Jesus siger til den Canaæiske kvinde / der hun begierede hielp af ham paa hendes daatters vegne: Jeg er ikke udsendt uden til de fortabte faar af Israels huus. Sagde ikke Jesus Matth. 10.5.6, til sine disciple / der hand forsendte dem ud at predike: Gaaer ikke paa hedningers veye / og gaaer ikke ind i de Samariters stad / men gaaer heller hen til de fortabte faar af Israels huus. Siger ikke St. Povel Rom. 15, 8. Jesus Christus var de omskaarne Jøders tiener for Guds sandheds skyld / til at stadfæste forjættelser / som vare givne Jøderne. Men Jøderne skulle ikke allene blive Jesu Christi faar / men hans faarestie skal saaledes udvides og udbredes / at der i skulle ogsaa indtages andre faar / nemlig hedningene. Er dette ikke Jesu Christi befaling til apostlerne / der hand vilde opfare til himmelen? Gaaer ud over den gandske verden / og prediker evangelium for alle creature Marc. 16,15.

Monne ikke det samme ogsaa været af apostlerne efterkommet: Vidner ikke skriften A. G. 2,4.rc, at paa pintze-dag blev Guds og Jesu rige forkyndet i Jerusalem/ ikke for Jøderne allene / men ogsaa for alle slags folk som er under himmelen. Siger ikke S. Povel om apostlernes prediken til de Romere C. 10, 18. Deres lyd er udgaaen over al jorden / og deres ord til verdens ende. Staaer der ikke til de Coloss. C. I, 6. Evangelium er kommen over den gandske verden / og bær frugt. Merker Christi Jesu ords sandruhed. Jøderne mente / at Guds rige hørde dem allene til / og apostlerne kunde ikke i begyndelsen fatte og forstaae / hvorledes hedningene skulle ogsaa komme til Guds rige. Hvor høyligen fortænkte de christne Jøder S. Peder / at hand var indgaaen til hedningene / og havde prediket for dem / og havde ædet med dem: sige de ikke med vred hu og forbittret hierte til ham? Du gikst ind til de mænd som havde forhud / og aadst med dem A. G. II, 3. Men Christi ord bleve dog sande: her bliver af hedningene og Jøderne een faarestie. Merker / hvorledes der S. Peder predikede i Corneliï huus for hedningene om den korsfæste Jesu Christo / at den Hellig Aand faldt paa alle dem / som hørde ordet A. G. 10, 44. Hvorfor og Petrus sagde til Jøderne / som vare christne / der kivede med ham / fordi han var indgaaen til hedningene: dersom Gud haver givet hedningene lige gaver med os / den troede paa Herre Christum / hvo var jeg da / som kunde forhindre Gud? Er det ikke det / som S. Peder siger: jeg befinder i sandhed / at Gud anseer ikke personer /

men hvo som ham frygter og gjør ret / hand er ham behagelig ibant alle folk. Og agter Guds dom med disse andre faar / som ere hedningene / at føre til Jesu Christi faarestie.

Vidner jo skriften / at hedningene / i den sted / at Jøderne foragtede Guds ord / med glæde det annammede: thi saa finde vi antegnet i Apost. Giern. C. 13.44.rc, at der Paulus predikede den Herre Jesum / at mange annammede ordet / da bleve Jøderne oprendte med vrede / og sagde imod ordet / som Paulus predikede / og bespottede det faare / da sagde Paulus og Barnabas frit aabenbare: Det var fornøden / Guds ord først at predikes for eder / men efterdi I forkynde det / og ikke agte eder selv værdige til det evige liv / see / saa vende vi os til hedningene / thi saa haver Herren befalet os: Jeg haver sat i dig hedningenes lys / du skalt være til salighed indtil verdens ende. Men der hedningene det hørde / bleve de glade / og prisede Herrens ord / og troede saa mange som vare forordnede til det evige liv. Hvad er det da andet / at der skal blive een hiord og een hyrde / end at ikke mindre hedningene end Jøderne skulle komme til Guds og Jesu Christi kirke og hellige menighed? Dette er det S. Peder lærer i Apost. Giern. C. 10.34,35. Jeg befunder i sandhed / Gud anseer ikke personer / men hvo som ham frygter og gjør ret / hand er ham behagelig iblant alle folk. Dette er det St. Povel andrager med disse ord Rom. 10.11/rc. Hver den som troer paa Herren / skal ikke beskæmmes / thi der er ikke forskiel enten paa en Jøde / eller paa en Græke / thi den samme er alles Herre / riig til at hielpe alle dem / som paakalde ham: thi hver den som paakalder Herrens navn / skal vorde salig.

Lader os nu med tilbørlig andagt og taknemmelighed betænke / hvor i denne kirkes eenighed monne bestaae / om hvilken Christus her siger / at der skal blive een hiord og een hyrde.

I vide / at vi have alle een Herre og eet hoved / som er Christus / til hvilken vi alle / som ere i den christen kirke / skulde holde os / som er den Herre Christus; thi saa staaer der skrevet Ephes. I, 22. Gud satte Jesum til et hoved over alle ting for menigheden. I vide / vi have alle een lærdom / som er her udi korteligen befattet: Der er intet navn givet i himmelen og paa jorden / i hvilket man kand blive salig / uden allene i Jesu navn A. G. 4/12. I vide / at her er ingen skilsmisse og underskeed paa folk i Christo / men i ham ere alle een / eftersom skrevet staaer Galat. 3/28. I Christo er ikke Jøde eller Græke / her er ikke tiener eller fri / her er ikke mand eller qvinde / thi I ere alle een i Christo Jesu. I vide / at alle vi /

som ere i troen samdrægtige i den christne kirke her paa jorden / skulle blive een hiord i Guds rige / naar vi skulle høre af den store hyrde Jesu Christo paa den almindelige dommens dag: Kommer hid min Faders velsignede / og arver det rige / som eder er beredt fra verdens begyndelse Matth. 25/34. Dig / du sielens Hyrde Jesu Christe / vor eeniste Frelser / være lof og ære med Faderen og den Hellig Aand / nu og evindeligen / amen.

**Kilde**

Det Kongelige Bibliotek

**Kildetype**

Digitalt manuskript

**Tags**

2. søndag efter påske, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1600-tallet

**URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-brochmands-praediken-2-sondag-efter-paske>